

Székelly Közélet

Politikai, közgazdasági és társadalmi ujság

Előfizetési árak:

Egész évre 200 L., fél évre 100 L., negyedévre 50 L.
Egyes szám ára 4 L.

Felolós szerkesztő

TOMPA LÁSZLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Bulevardul Regele Ferdinand (Kossuth-utca) 14 szám
Telefonszám: 34.
Megjelenik minden vasárnap.

Az új erdőtörvény hibáiról és a magyar nyelvhasználatról

beszélte László Dezső csikmegyei magyarpárti képviselő a parlament hétfői ülésén. Az erdőtörvény-javaslatra vonatkozólag különösen azt az intézkedést hibáztatta, mely szerint az értékesített erdők tiszta jövedelmének 20 százaléka ezután a hivatalnoki személyzet jutalmazására fordítandó. Kifogásolta az üzempelvek készítésével járó nagy költségeket és főleg azt is, hogy erdősítési biztosíték fejében nagy összegeket kötelesek letenni a birtokosságok az adóhivatalhoz, mely ott éveken át számbavehető kamatozás nélkül hever s később éveken át tartó fáradozással is alig szereshető onnan vissza.

A vágterületeket a hatóságok úgy kezelik, mintha nem a birtokosok saját vagyonáról lenne szó, hanem mintha ajándékot kapnának. A költségvetésbe a hatóságok tetszés szerint írhatnak be vagy huzhatnak ki tételeket s így a közbirtokosságoknak semmi önkormányzati joga nincs. Mindezeknél fogva a törvényjavaslatot a Magyar Párt nem szavazza meg.

Ezután arról beszélt a magyar képviselő, hogy a párizsi béke-egyezményben Románia az élet és szabadság jogát biztosította a kisebbségi népeknek és megígérte, hogy a bíróságok előtt a nyelvhasználatot írásban és szóban meg fogja könnyíteni. Erről az ígéretéről, amely még beváltva nincs (sőt nálunk a pénzügyigazgató büntetéssel fenyegeti meg azt, aki magyarul mer beszélni) — erről az ígéretéről a magyarság soha sem fog lemondani, de addig is, amíg azt beváltják, követelte László Dezső, hogy a bíróságok mellé hites magyar tolmácsokat alkalmazzon az igazságügyminiszter, még pedig az állam költségén, hogy ne legyen kénytelenek a felek fizetni a tolmács költségeit.

Mi okozza a kisipar válságát?

Az ország kisiparososztálya, szerveivel együtt, régen foglalkozik, intenzív munkát fejt ki az irányban, hogy megtalálja azokat a gazdasági okokat, amelyek állandó sulyukkal reánehazdtek a kisiparra, megnehezítették megélhetését. E tárgyban egyes lapok gazdasági rovatában is megszívlelni való, értékes szakvélemények jelentek meg, s bár azok áltatában mélyen járók voltak, többnyire egyéni véleményt fejeztek ki, s kisipari szempontból nem mutatnak rá eléggé a bajok gyökerére, s nélkülözték a segítség forrásának a megjelölését.

A kisipar válságának legfőbb oka a mezőgazdák leszegényedése, fogyasztó képességének elvesztése. A kisipar termelése évszázadokon keresztül belekapcsolódott a mezőgazdák fogyasztó képességébe. Ezen alapultak kereseti viszonyai, megélhetésének lehetősége. Egy tekintet gazdasági helyzetünkre világosan igazolja, hogy a mezőgazdák életlehetősége leromlott, vásárló képessége a minimumra csökkent és ezzel kapcsolatban a kisipar bizonytalan helyzetbe sodortatott.

Kutassuk, hogy miként lehet a mezőgazdák megcsappant forgalmát megerősíteni, hogy ennek következtében a kisiparban megszűnjék a munkanélküliség s újból viruló gazdasági élet fakadjon. Nemrégiben felvetődött, a földhitelintézet eszméje. Ez olyan szerv lenne, amely a maga nagy tőkével, kibocsátandó zálogleveleivel meghozná a mezőgazdák részére a várva várt megújulást. Bármennyire kívánatosnak tartjuk, hogy gazdaközönségünk a maga körében, a maga erejében találja meg boldogulása feltételeit, leromlott anyagi helyzete folytán, az említett segítségi módot egymagában még nem tarthatjuk elegendőnek. S bár nem óhajtuk a gyámságot, nem is vagyunk kishitűek, mégis elgondolásunk szerint: a mentés munkáját az államnak kell kezdeményeznie. Hogy

milyenek legyenek a mentőeszközök, cikkünk keretében nem hivatásunk részletesen tárgyalni. Mégis egyes dolgokra rámutatunk. Első sorban vissza kell állítani a mezőgazdák vásárló képességét, biztosítani kell a zavartalan forgalmat. Egy céltudatos, őszinte, az egyenlőség elvén felépült gazdasági politikára van szükség, amely áldozatok árán is előmozdítja a termelést, az állat- és gabonakivitel és állandósítja az árakat. Leszállítja az ipari cikkek magas importvámjait és szigorúan ellenőrzi a belföldi gyárak árait, hogy azok arányban álljanak a mezőgazdák vásárló képességével. Mert ismétéljük, a kisipar válságának oka a mezőgazdák leszegényedésében keresendő.

Ha az állam a kellő időben nem ismeri fel a gazdák veszélyes helyzetét, nem jön gyors segítséggel, nem nyul a gazdák hóna alá, maga alá temeti az ország kisiparát, amelynek évszázadokon keresztül éltele ereje a mezőgazdák vásárló képessége volt.

Nagy János.

A városi költségvetés.

Teljes egészükben megmaradnak a múlt évi taxák és egyéb közterhek.

A város időközi bizottsága 1930 évre új költségvetés-tervezetet készített s ezt a mai napon közszemlére tette ki. Az új költségvetést a múlt évi taxák alapul vételével állították össze, mivel a kolozsvári igazgatóság (Directorat) nem engedélyezte a közszégi pótdadók létesítését, a prefectura pedig nem hagyta jóvá a taxa-szabályzatnak Réti által tervezett módosítását.

A választás előtti görögützes, kereskedőkkel és iparosokkal folytatott személyes beszélgetések alapján tehát a közterhek változatlan fennmaradása az eredménye, minden valószínűség szerint azért — előre látjuk az apostata apostol mosakodását — mert az »intrika« megakadályozta üd-

vös és a népet segítő tervei megvalósításában. Pedig ez most igazán a Réti ur gazdáinak, a prefecturának és a directoratusnak bölcs belátásán mult. Ugy látszik, már ott sem kezdik értékelni a »lelkiismeretes, komoly és önzetlen« munkát. Szerintünk, a dolog magyarázatát röviden meg lehet adni. Vége van a választásoknak és következőképpen, vége kellett legyen a Réti-féle népbolondító ígértetéseknek és hitegetéseknek is. Elérkezett már az idő, mikor már nem szavazatokra, hanem — pénzre van szükség!

Aki a nép baján mulat.

A székelly gazdanépet nemcsak a mai kinos gazdasági helyzet kényszeríti a fuvarozásra, hanem az életmódból kifejlődött ősi szokás is, hogy a gazdasági szűnet idején a maga állataival szállítsa a Székelyföld termékeit az alvidékre és elhozza onnan a maga egyéb szükségleteit, amelyeket zordobb éghajlata megteremni nem enged. Csak az újabb idők kiskirályainak az agyában születte meg az a félszegrendészeti intézkedés, amely önálló kereseti forrásnak minősítve a gazdasági állapotokkal végzett fuvarozást, ipar-egedély kiváltására kényszerítette a székelly kigazdákát. A rendszerető nép engedelmeskedett a rendszernek s most már ipar-egedélylyel ment az alföldre, ha a deszkája árán törökbu-zát akart hozni a havas alá.

A csendörrel tehát rendben lett volna az ügy, de ekkor jött a finánc. Az adókövető kiskirály azt mondta, hogy akinek »fuvarozási« ipar-egedélye van, az illő, hogy ezen »ipara« után — adót is fizessen. A székelly ezzel is megpróbálkozott. De amidőn éveken át azt kellett látnia, hogy ez a »fuvarozási ipar« neki évente 2—3000 lejét viszi el adóba, s ez soha sem csökken, hanem mindig nő, a kereseti lehetőség pedig sohasem nő, hanem mindig csökken, — rájött, hogy ezt

Nemes Udvarhelyszék Nemes Udvarhely városban lévő, Nemes és Kiváltságos Kézműves Céhek alakulási története.

— Irta és felolvasta a Polgári Önképzőkör 1930 márc. 16-iki liceumi előadásán: Rájk József. —

Ödömmel való hálfakat tulajdonítok a nagykegyelmű Szent Istennek, hogy ezen nemes társaságra, mind eddig kegyelmesen gondot viselt, legközelebb pedig az elmúlt éjszakának félelmetes sötétségében szentes gesztusok oltalmazó szárnyaival betakarogtatván minden szomorú változásoktól kegyelmesen megőrizte és a mai szent napra békességgel felvirrasztta és ide ebbe a szépségű seregbe békességgel be is léptette, melyértis áldassék az Urnak szent neve. Jó emlékeztetibe legyen ezen nemes társaságnak, hogy a kisebbek a nagyobbakat megbecsülik s a nagyobbak is a kisebbeknek illendő becsületeket megadják, az itt hallottakat legjobb lelki ismeretük szerint megtartásuk s úgy maguk, mint a jövőbenő beléjüknek hasznára fordítsák.

(Céhmesterei beköszöntő, amellyel a céhmester köszöntötte a cég tagjait cégyűlések v. más nevezetesebb összejövetelek alkalmával.)

T. Közönség! A történelem nagy tanító-mester! — s mi kell, hogy a történelmet tanuljuk, hogy másokat is taníthassunk. Amelyik nép megbecsüli a multját és ragaszkodik annak ősi, szép szokásaihoz, drága hagyományaihoz, átlátnálva azt nemzedékből nemzedékbe, az élni fog örökké, amely nép pedig ezeket elfelejti és nem törődik velük, az elfelejtetik mások által is és az idők folyamán semmivé lesz. Nekünk is, székellyeknek, meg kell ragadnunk minden alkalmat, különösen ma, hogy tanuljuk történelmünket, bármily vonatkozásában is, hogy tápláló erejéből erőt merítsünk a jelen nehéz küzdelmeihez s ez által biztosíthassuk

a jövőbeni fennmaradásunkat. A mi multunk, a székelly kisiparos osztály multja is, oly régi és oly dicső történelmi mult, hogy azt tiszteletben tartani nem csak hogy érdemes, hanem szent kötelesség. Én ezt a multat szeretném ma idevarázsolni, amennyire szerény tehetségemtől telik, hogy lássa a m. t. közönség s lássák iparos testvéreim, hogy a mult milyen hatalmas munkát fejtett ki a jelenért s hogy a jelennek mit kell tanulni a multból a jövőért.

A mult évben az egyik liceumi előadásban székelly anyavárosunk céheinek az alakulásáról és fejlődéséről tartottam előadást. Akik akkor itt voltak, talán emlékeznek, hogy azon előadásban céheink történetét 1613 ig, dicső emlékü Bethlen Gábor fejedelmünk trónra lépése idejéig ismerttettem. A jelen alkalommal szeretném tovább folytatni, attól az időtől, 1613 tól, a legújabb korig. Azonban, hogy előadásom némileg egész legyen és t. hallgatóim előtt is áttekinthetőbb legyen, mult évi előadásom tartalmát röviden összefoglalva, emlékeztetlekbe idézem.

Akkori előadásomban ismerttettem, hogy már az ókorban az egyiptomiak, régi görögök és rómaiak korában az ipar a fejlődésnek elég magas fokán állott s már ebben a korban az ipart űző kézművesek igyekeztek egy társaságba tömörülni, hogy érdekeiket megvédhessék s társadalmi állásukat biztosíthassák s már az ókorbeli államok is egyik-másik társaság részére bizonyos kiváltságokat biztosítanak.

A görögök és rómaiak az iparosokat a szolgai sorból kiemelve: Kr. e. 630-ban a nevezett államoknál a fazekasok, kovácsok, ötvösök és szövőiparosok szabadon, vám nélkül szállíthatják áruikat más országokba. A Kr. utáni 300-as években a rómaiak a meghódított germán népeknél is fejlett ipart találnak s az iparosoknak, akik helyen-helyen már társaságokba tömörültek, a római helytartók bizonyos engedményeket adnak. Ezekből a társaságokból alakultak ki az idők rendjén a későbbi céhek, amelyek Olaszországban az 1200-as évek körül már annyira kieroődnek, hogy pl. Milano és Firenze városok vezetését magukhoz ragadják és a különböző céhek céhmestereiből alakult tanács vezeté ezt a két köztársaságot hosszú időn át. Ugyanezen időben Németországban is már nagy hatalom van a céhek kezében, úgy, hogy igen sokszor saját zászlóik alatt harcolnak a rablólovagok ellen, döntő befolyással bírnak vagyosoknál fogva az állami életben is — s egyrészt ők a megalapítói a nagy német kereskedelmi, az úgynevezett Hanza-városoknak.

A magyaroknál is már a honfoglalás korában fejlett ipart találunk, amit bizonyít egy Lütöld nevű olasz szerzetesnek a feljegyzése, amely így hangzik: »A magyarok nem csak a fegyverforgatásban tűnnek ki, hanem az iparban is, különösen a kovács, szűcs, varga, szijgyártó és a timár-ipar van kifejlődve s a süveggyártásban annyira jártasok, hogy valósággal bámulatba

ejtik az ott járt idegen nemzetbelieket. De meg is becsülték a jó mesterembereket — mondja tovább a krónikás — mert elhalmozták őket minden javakkal és sok engedményekkel, hogy háborgatás nélkül dolgozhassák mesterségüket.« Ha tekintetbe vesszük a honfoglalás korabeli magyarok helyzetét, egész nyugodt lélekkel hitelt adhatunk e szerzetes feljegyzéseinek, mert szokásaikban, fegyverzetükben és ruházatukban teljesen különbözve az őket körülvevő román, szláv és germán népektől, iparcikkeiket csakis olyan iparosokkal készítették, akik ezeknek elkészítésében teljesen jártasok voltak és a nemzeti viseletnek megfelelő munkát tudtak előállítani s ezt bizonyára csakis a saját nemzetbeli iparos tudta megfelelően elkészíteni. Ugyanez a helyzet állhatott fenn nálunk, székellyeknél is, mert ez a kis nép itt erdő, bércecs hazájában, más idegen népektől körülvéve, talán még jobban magára volt utalva, mint magyar testvérei és magáratultságában egymás között egész e mai napig fel tudta találni azt, amire szüksége volt, úgy, hogy nekünk, már a régebbi időben is fejlett iparunk kellett, hogy legyen. S mivel az egész székellység már az árpád-házi királyok alatt nagy kiváltságokat élvezett, bizonyára ipari téren is igyekezett magának kiváltságot szerezni és biztosítani, amit a később betelepített századok a magyar királyoktól megszerettek és a későbbi századokban, a fejedelmek korában is maguknak biztosítottak. (Folyt. köv.)

Figyelem!**Megjöttek a tavaszi ujdonságok****Figyelem!****JAKAB GYULA divatüzletébe.**

Női Kasha kabátszövet . . . . . 280 leutól
 Női Kasha ruhaszövet . . . . . 150 „
 Női gyapju ruhaszövet . . . . . 190 „

Férfi ruhaszövetek . . . . . 200 leutól
 Férfi ingek, sapkák, kalapok,
 nyakkendők, keztük, harisnyák.

Férfi ruhaszöveteknél 10% engedmény.

az »ipart« nem érdemes folytatni s iparendélyét visszaadta, lemondott róla.

Az élet egyéb fizetni valói azonban ezután is fennmaradtak. Bizony csak el kell járni ezután is az alvókére, róni az országutat le és fel, deszkával oda, töröküzével vissza. Csak hogy ez az út Bögöz község közt, az ugynevezett percepcia, vagyis adóhivatal előtt visz el s ha a kocogó székely lovacskáknak mindegy, hogy iparendély mellett huzzák-e a terűt, vagy anélkül, — de nem mindegy a perceptor urnak. *Krivásán* perceptor ur, ha szekérgébst hall, kiszalad az utra s feltartoztatja a székely fuvarosokat, követelve az iparendély felmutatását. Minthogy pedig iparendély nincs, a portéka lerakatásával, büntetéssel, kegyetlen adózással fenyegeti meg őket, felírja neveiket. Mi nem ajánlgatjuk a nép bajain mulató perceptor urat a felsőbb hatóság figyelmébe, de figyelmeztetjük az utazó közönséget arra, hogy a perceptoroknak nincs joga ilyen eljárásra.

A székely népipari termékek értékesítéséről.

E tárgyban a Kézdivásárhelyen megjelenő »Székely Ujság«-ban egy minket közelebből érdeklő cikk jelent meg, melyet nem hagyhatunk minden megjegyzés nélkül.

Tény, hogy a megyei ref. nőszövetség az őszi közgyűlésen elhatározta a székely népipari termékek értékesítését s arról akkoriban hírt is adtunk, de mindeddig nem adhattunk számot arról, hogy az ügy fontosságához mért nagyobb arányú megmozdulás történt volna a terv végrehajtására. Hogy azonban laptársunkat megnyugtassuk, annyit ezúttal mégis közölhetünk, hogy »a leányzó nem halt meg, csak alszik«. Nem hivatalosan ugyanis arról értesülünk, hogy lenn Székelykeresztúron mégis készül valami kiállítás féle. Azt hisszük, ez a kis próba példaadól fog szolgálni másoknak is. (Most halljuk, hogy Csikszeredában a pünkösdi ünnepekre készül ilyesmi, de valószínűen nagyobb arányú!)

Különböen nagyon szomorú volna — ebben igaza van laptársunknak — ha ez a kérdés tisztán csak a reformátusokat foglalkoztatná. Székelyföldünk minden részének szüksége van egy új pénzszerzési forrásra — felekezeti különbség nélkül. De azért, természetesen, semmi szó nem eshetik a ref. nőegyletek ilyenmű megmozdulása ellen! Sőt az volna szép és ideális, ha a lelki szükségletek kielégítésén kívül az anyagi jólétet is elő tudnák mozdítani a bármely cimen alakult nőszövetségek.

Minden esetre az volna legcél szerűbb, ha az ily megmozdulásoknál minél több alkalmat adnának a nyilvánosságunk is, hogy az ilyenmű tervek keresztfelvitelének a részleteiről tudjon és esetleg hozzá is szólhasson. Az ilyen esetekre nem lehet érvényes a szerénykedés egyéni kötelezettsége. Itt nem egyénekről van szó, hanem egy olyan mozgalmról nyilvános szerepléséről, melynek éppen az ügy érdekében *szüksége van a nagy nyilvánosságra.*

Nagy érdeklődés mellett, zsufolt templomi közönség előtt tartja csütörtök óta városunkban Faragó Ferenc dr. teológiai tanár konferencia-beszédei. Még ma este 8 kor és holnap d. e. 9 órákor lesznek konferencia-beszédek. — Holnap (vasárnap) d. e. 11 órákor nyitják meg az oltáregyleti kiállítást az irgalmas nővérek zárdájában. A kiállítás, amelyen értékesnél értékesebb egyházi tárgyak szemlélhetők, méltó a megtekintésre.

Ipartestületi ügyek.

Országos kirakóvásárok: április 9-én Kerékszentpál, 10-én Magyarós, Mezőzáh, Marosvásárhely, Szászváros, Ujszékely, 11-én Topánfalva, 12-én Balázsfalva, Gyergyószentmiklós, Halmágy, Szénaváros, 13-án Egerbegy, Vámosgálfalva, Nagybacon, Homoródszentpál, 14-én Szováta, Csikszépvíz, Mócs, Kőhalom.

Még mindig feltűnő sok mester kéri oly tanoncának a felszabadítását, akiket a rendes időben nem szegődtek be, e miatt sok utánjárásuk van a bizonyítványok beszerzésével, de költségeket is okoz, ez a körülmény különösen a kereskedőknél és mészárosoknál fordul elő, holott a kereskedőtanoncok is törvény szerint az iparostanoncokkal mindenben egyenlőknek tekintendők.

A közgyűlés határozatából kifolyólag az ipartestület széleskörű előkészítést végez a májusban megtartandó alakuló közgyűlés iránt, a vidéki iparosság részvételével, a beolvadásra nézve, hogy a közgyűlésen kivétel nélkül minden község iparosai résztvegyenek. Ideje lenne már, hogy e régi óhaj megvalósuljon.

Amint olvassuk: a szatmári ipartestület közgyűlésén a kisipar gyászjelentéséről adnak hírt. Az iparosok helyzete ott is szomorú és vigasztalan, ugylátszik, a munka nemcsak itt, de az egész országban száműzve van, nehéz gondok fekdtek rá a kenyérkereső munkásosztályra, napról-napra nő a munkanélküliség, s ha még ma sem gondolnak végre a vezetőket a helyzet általános javítására, elkerülhetetlen lesz a nagy összeomlás, a kisiparosság végpusztulása.

Az ipartestület elnöksége.

A vak, aki lát.

Poltják Károly tanár, aki születésétől fogva vak, a kolozsvári vakok intézeténél volt tanár. Az imperium átvétele után ennek az intézetnek is megváltozott a jellege. Az európai vakok-ligája megbizta Poltját, hogy missziós előadásokat tartson a vakok érdekében. Tíz év óta járja a világot, bejárta Romániát is, hirdetve az istenfélmet és az emberszeretetet. Háromezerkétszáz elismerő bizonyítványa van a különböző vallástelekezetek lelkészeitől; engedélye van a miniszteriumtól; tavalyelőtt Cristea Miron patriarkháltól kapott 10,000 leu ajándékot; újabban Hossu, szamosújvári román püspöktől kapott meghívást a Zsilvölgyébe; előadásait 160 román lelkész figyelte meg eddig: mindez bizonyíték arra, hogy missziós működése csakugyan vallás erkölcsi alapokon nyugszik. Sehol a világon nem is volt kelemetlenség a hatóságokkal. Udvarhelymegyébe kellett jönie, hogy ezt is megérje.

Oroszhegyen és Szentkirályon tartott előadásaiban megemlítette, hogy mekkora kárt tesz az itteni nép lelkében az a vallásellenes, erkölcsellenes igazgatás, amelyet egyesek itt folytatnak, megrontva a falvak békéjét, az egyetértést, az istenfélő életet. Megemlítette a Réti nevet is, akiről mi is tudjuk, hogy annak idején a Hajdó-féle vallásellenes röpiratokat terjesztette és lapjában feldicsérte. És ez volt szegény vaktanárnak a büne, amiért lakolnia kellett. Az oroszhegyi és szentkirályi karikás vezérek feljelentése folytán a csendőrök bekisérték az akkor Kadicsfalván időző vaktanárt, gyalogosan, árkon-bokron keresztül, a csendőrpáncsnokságra, majd onnan a prefecturára került ügye s ott aztán, a Réti szájaize szerint, megvonták tőle a to-

vábbi előadásokra szóló prefectusi engedélyt, azon a cimen, hogy a vaktanár politizált és »egyes vezető hivatalnokokat« (értsd: Réti őfelségét) bíraltatott.

Réti nem elégedett meg ezzel, hanem még a lapjában is megrágalmazza a becsületes vaktanárt, azt állítva róla, hogy trágár szavakat használt. Hátha ugyanezen Hargitát olvasta volna fel valaki a vaktanár gyűlésén, nem az követett volna-e el trágárságot?

Igy néz ki a Réti-féle demokrácia és a szabad gondolat-nyilvánítás.

Igaza van a vaktanárnak, aki azt hirdeti, hogy Isten nem teremtette szerencsétlennek a vakembert, mert csak egy vakság van, ami szerencsétlenségnek nevezhető: a lelki vakság. Ilyen lelki vakságban szenved a Hargita cikkírója, aki azt hazudja, hogy valaki felbérelte Poltját tanárt ellene s ezt a gyanúsítást a Magyar Párttal akarja kapcsolatba hozni.

Szegény lelki vak. Hát van-e itt szükség felbérlesekre?

Román lapszemle.

A *Curentul* március 29-iki számában a csiki magánjavakra vonatkozó népszövetségi panasszal foglalkozik, melyet a székelyközbirtokosság nevében dr. Pál Gábor szenátor nyújtott be. »A kormány megdöntötte azokat az érveket, melyekre a magyarok panaszta támaszkodott, kimutatva, hogy a közbirtokosság kisajátítása teljesen jogszerű volt. A magyarok erre új beadványt terjesztettek fel, azt akarták bizonyítani, hogy a kormány által képviselt álláspont hamis. Ezután kormányunk új memorándumot nyújtott be a népszövetséghez s kimutatta a székely követelések képteien voltát. Miután tudomást szerzett dr. Pál Gábor a román kormány emlékiratának tartalmáról, a napokban egy harmadik memorándumot szerkesztett Genfben. A magyar szenátor abban párhuzamot von a csikmegyei közbirtokosság és a naszodmegyei határszéli javak között. Az emlékirat azt állítja, hogy a naszodi határorségi javak kisajátítása sokkal jogosabb lett volna. Genfi hírek szerint lehetséges, hogy közelebből tárgyalás alá veszik a csikmegyei székely közbirtokosság kérdését.«

A *Curentul* jelenti, hogy az udvarhelyvármegyei nemzeti parasztpárt László esperes elnöklete alatt megtartotta évi kongresszusát. Azon nagy számban vettek részt román és székely parasztlak (?) az egész megye területéről. Az intézőbizottság tagjai ötven százalékban magyarok. Érdekes volt Réti Imrénének az a kísérlete, hogy leteszi a kisgazdák magyar nemzeti pártjának alapjait. Ez a tény annyival is érdekesebb, amennyiben Réti azoknak a székely földmiveseknek szavazatával akarta a pártot megalakítani, kiket, mint a nemzeti parasztpárt tagjait meghívták a kongresszusra. Réti a kongresszust megelőző hosszú magyarázata után ugyanazok a parasztlak a kongresszuson elfogadták Dobrotának javaslatát, mely szerint továbbra is, mint a nemzeti parasztpárt hívei akarnak működni... (Különös, hogy mi, akik itt élünk Udvarhelyen, erről a nagyszabású »kongresszus«-ról nem tudunk. Milyen könnyű volna a bizonyítás, ha Réti lekötöznék azoknak a »magyar« földmiveseknek, vagy — amint ő nevezi — »parasztlaknak« a névsorát, akik részt vettek ezen a román kongresszuson! Szerk.)

Az *Universul* március 31-iki számában László Dezső parlamenti beszédével foglalkozik. A kamara pénteki ülésén — írja az *Universul* — sok más epizódon kívül — melyek immár

elégé bebizonyították ennek a törvényhozó testületnek lehetetlen voltát — egy határtalanul merész beszéd is elhangzott. Egy képviselőnek bátorsága volt olyan javaslatot tenni, amit egyetlen más nemzet parlamentjében sem mondhatott volna el, anélkül, hogy le ne hurrogták volna. De anno 1930-ban megtörtént a román kamarában, hogy szó nélkül és figyelmesen halgatták végig László Dezső képviselő beszédét, aki sem többet, sem kevesebbet nem kért, mint azt, hogy a magyar nyelvet ismerjék el hivatalosan Erdélyben s a magyar panaszosok járulhassanak magyar nyelven az igazságszolgáltatás elé. A képviselő parlamenti beszédét, melyben azt óhajta, hogy a román bírók tanulják a magyar nyelvet, nem lehet más szóval illetni: arcátlanság.

HIREK.

Április 5

A nyugdíjakra

végültségben várakozó, esküt nem tett volt magyar tisztviselők ügyében egymást érik a hivatalos és felhivatalos kijelentések. Rendszeresen minden hétre esik egy-kettő, sőt néha több is. Sajnos, a legtöbbször egymással annyira ellentétes értelműek, hogy aligha lehet valaki, aki az igazságot a nyugdíjasok ügyében ezekből a nyilatkozatokból meg tudná állapítani, — míg ezzel szemben mindennél kétségtelenebb pozitív valóságként meredezik a meddő várakozásban eltikkadt tisztviselők nyomorúsága, melynek napokint lehetne egy egy szivreható, újabb változatát elbeszélni.

A hetek pedig egymás után telnek, — nyilatkozatokkal, melyek értelmé szerint változik, hogy azokat a nyilatkozó ki felé akarja irányítani. Egy több héttel ezelőtti nyilatkozatból — amely megnyugtatót akart lenni a kérelmezők részére — azt olvastuk, hogy pár héten belül az összes kérelések el lesznek intézve, mert most már naponta talán 100 (vagy még több) ügy is tárgyalatván le, hamarosan sor kell, hogy kerüljön az utolsó kérésre is, ezek összes száma alig levén több a 2000-nél. Nemrég viszont, mikor az éppen nyilatkozó urnak rossz kedve lehetett, azzal döbentette meg a már reménykedőket, hogy bizony még sokáig kelhet nélkülözniük, mert 22000 nyi (?) kérés is várakozik elintézésre, ami csakugyan hihetetlenül horribilis szám. Legutoljára pedig ez a folyvást változó szám megint leszálott 700-ra, miután most egy liberális támadásra kellett válaszolni, amely szerint a kormánynak a kisebbségi tisztviselőkkel szemben való bűnös (?) áldozatkészsége az ország anyagi romlását fogja okozni.

Minde sok nyilatkozat után végre az volna kívánatos, hogy a kérések elintézése már valóban teljes apparátussal meginduljon. Akár 700, akár 22000 a kérések száma, elintézésüknek egyszer komolyan meg kellene kezdődnie, mert az, hogy végre városokint akad 1—2 ember, akinek a kérését annyi hónap során valóban elintézték, csak nem mondható komoly, érdemleges munkálkodásnak?

Időjóslás. A meteorológiai intézet időjóslása a ma délután 1 órákor leadott rádiójelentés szerint: változó-köny, de inkább esős idő várható valószínű hősüllyedéssel.

Halálozás. Bokor Tamás földmives és kovács Árvátfalván március 30-án elhunyt. Temetése f. hó 1-én volt, nagy részvét mellett. Felesége, gyermekei és kiterjedt rokonság gyászolja. — Özvegye ezután mond köszönetet az árvátfalvi fuvós zenekarnak a temetésen való testületi megjelenésért.

Naponta friss tea-vai kapható a KASSAY-bodegában.

Feltűnő olcsó áron vásárolhat Hirsch Rudolf divatüzletében.

Tavaszi női és férfi kabátszövetekben, selymekben, vásznakban, paplanokban, szőnyegekben, kézi himzett függönyökben és ágyterítőkből, ugyancsak harisnyák, nyakkendők és férfi-kalapokból dús választék

Kérem kirakataimat megtekinteni és az árakra figyelni!

Megismétlik az Új rokot. Az április 5-én, szombaton bemutatott »Új rokot« című társadalmi vígjátékot vasárnap 6 óra a kollégium tornacsarnokában ismétlik meg este 8 órai kezdettel; kedden, április 8-án pedig ifjúsági előadás lesz, amelyre Udvarhely vidéke közönségét is meghívja a rendezőség. — Május 17-én Makkai Sándor dr. erdélyi református püspök jelenlétében nagyszabású kamaraelőadás lesz, amikor színe kerül a Virágember és a Holiczi Cupido című remek egyfelvonásos.

A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamarai tanács választására — ismételt halogatások után — f. hó 6-ika volt kitűzve legújabb határidőül. A választásra ezúttal csak egy lista adott be. Ezzel kapcsolatban csütörtökön este a kamarától táviratot kaptunk, mely szerint, vasárnap az egyetlen lista jeltőljeit megválasztottaknak fogják nyílvánítani, **ennél fogva a választónak nem kell Marosvásárhelyre utazniuk.** Kereskedelmi és iparkamarai tanácsosok lesznek vármegyénkbeli. Az I. kategóriában (nagykereskedők): Becsek Aladár és Maftai Ilie bankigazgatók, rendes tagok, Szakács Miklós (Székelykeresztúr) és Papp Ferencz fiókpénztári főnökök, póttagok. AII. kategóriában Papp Dezső és Lőrinczi János rendes tagok, Drágomán Domokos és Orbán Endre, póttagok. A nagyiparosok részéről: Szöllősi Ödön dr., a kisiparosok részéről: Csiky Albert.

Az egyháztanácsosok eskütétele. A helybeli plebani hivataltól nyert értesülés szerint Majláth püspök az ujonnan megválasztott egyháztanácsosok megválasztását jóváhagyta. Az egyháztanácsosok eskütétele a holnap vasárnap a 9 óras ünnepélyes misén lesz, ahonnan testületileg vonulnak az oltáregyleti kiállítás megnyitására.

Ismét elhunyt egy derék székely. Zetelaka községnek egyik érdemes szülőtte távozott el az élők sorából a 85. életévét betöltve Sebestyén János birtokos személyében március hó 29-én. Sebestyén János községe életében hosszú időn át vezető szerepet játszott, mint községi főbíró, törvényhatósági bizottsági tag és egyháztanácsos. A pontosság, a rendszeret, a közművelődés iránt való meleg érdeklődés jellemezte. Árpád fia hosszú időn át a bírói pályán működött, az imperiumváltozás óta ügyvéd Szászvároson és Algyógyon. János fia Csehszlovákiában, Érsekújváron tanárkodik, Dénes fia pedig, aki arany vitézségi éremmel kitüntetett hadnagy, hősi halált halt. Leányai a község tekintélyes férfiaihoz mentek férjhez. A megboldogultat, akit március 31-én általános nagy részvétellel temettek el, gyermekei, menyei, vejei, s a kiterjedt rokonságon kívül 21 unokája gyászolja. A kötelességét pontosan teljesítő, a fáját és a kulturát szerető, szép kort élte derék férfinak emléke legyen áldott!

Változás a megyei műszaki hivatal vezetésében. Ottovay József főmérnök a megyei műszaki hivatal vezetője Nagyváradra távozik a svájci Basler Handelsbank kőbányája vezetésére. A megyei műszaki hivatalt egyelőre Török Artur városi főmérnök vezeti.

Köszönetnyilvánítás. Ezuton mondok köszönetet mindazoknak, akik elhunyt feleségem halála fölötti nagy szomorúságomban részvétükkel felkerestek és a megboldogultat végtiszteségén elkisérték. **Cristea György.**

x **Szives tudomására** adom a n. é. közönségnek, hogy Str. Pr. Elisabeta (Bethlen-utca) 50 sz. alatti vendéglőmet tovább vezetem. A borkort mélyen leszállított áron árusítom. Szives pártfogást kér továbbra is **Cristea György.**

Az unitáriusoknál a folyó évben tartandó konfirmációra az előkészítés megkezdődött s a lelkesi hivatal felosztást intéz ezuton is azokhoz, a város területén lakó, 14 életvetőtöltött fiukhoz és leányokhoz, akik még nem konfirmáltak s az idej konfirmációra sem jelentkeztek, hogy folyó hó 10-ig jelentkezésüket tegyék meg, különben a folyó évi konfirmációról lekésettnek tekintik.

Az orvostudomány állandó fejlődésével, mondhatni, nap-nap után újabb utakat tár fel. Az ismert gyógyító eljárások folyton tökéletesednek és az egészség öre, az orvos, csak soha meg nem szűnő kitartással, tanulással állhat hivatása magaslatán. Udvarhely város orvosi kara átérezve ennek fontosságát most is néhány olyan haladást mutathat fel, mely nem kerülheti el a közönség figyelmét, hiszen a legfőbb jóról, az egészségről van szó. Imreh Domokos dr. most tért vissza többhetes külföldi tanulmányutjáról, ahol évtizedes tapasztalatokban gazdag tudását az utolsó évek újításaival szélesítette. A közel jövőben Böhm, Hartwig és Dienesch orvosok mennek idegenbe, szintén tanulmányútra. Nagy anyagi áldozat árán Dienesch és Hartwig orvosok egy a legmodernebb vívmányoknak megfelelő Röntgen-gépet vettek, hogy azt a betegek szolgálatába állíthassák, mint ma már nélkülözhetetlen vizsgálati eszközt és kezelési módot. Böhm dr. szintén most beszerzett diathermia-készüléke is a gyógyító eljárások egyik új eszköze, melynek segítségével a villamosság meleg hatása gyógyít különböző bajokat.

Köszönetnyilvánítás. Ezuton mondok köszönetet a kereskedő társulat jóléti intézményének a boldogult férjem után járó 46 620 leu jóléti segély gyors kifizetéséért. **Öz. Kovács Adolfné és gyermekei.**

A szombatfalvi ifjúsági Egyesület múlt vasárnapi vallásos estélye a népház termét zsufolásig megtöltött közönség előtt, szép erkölcsi és anyagi siker mellett folyt le. A közönség megnyitói éneke után Pál Gyula s. lelkész tartotta meg alkalmai előadását, megkapóan ecsetelve a kommunizmus által agyonsanyargatott Oroszország helyzetét; előadását a közönség nagy figyelemmel hallgatta. Katona Annuska ügyesen előadott szavata, majd az »Apám uram« c. 1. felv. vígjáték következett, melynek szereplői, Imre Annuska, Lőrincz Bandi, Barabás Domokos, Mátyás Sándor és Dénes József sok ügyességet árultak el. Eichner Emil szavata után Varga Béla énekelt és tárogatozott sok tapsot kapva. Ezután újból egy 1. felv. vígjáték következett, melyet Imre Gáspár, Sebők Béla és N. Pál adtak elő, sokszor kacagtatva meg a közönséget. Máté Magduska szép szavata, majd egy nagyon kedves élkép s utána a közönség éneke zárta be a szép és kedves műsort. — E. —

Egyházközségi közgyűlés. A szombatfalvi róm. kath. egyházközségnek március 25-re összehívott közgyűlésén a tagok nem jelenvén meg a meghatározott számban, nem lehetett tartározni, miért is a közgyűlést ismételt összehívom április 6-ra (vasárnap) mise utánra az iskola helyiségébe a multkorai tárgysorozattal, azzal a figyelmeztetéssel, hogy ez a közgyűlés a szabályzat 10 §-a szerint a tagok számára való tekintet nélkül határozatképes. Odorheiu—Székelyudvarhely, 1930 március 29. **Pál István plebános.**

x **Eladó v.** Kossuth utca 31 sz. alatti jól jövedelmező bérház. Felvilágosítás a tulajdonosnál Kossuth utca 109/a.

Makkai Sándor dr. püspök előadás-sorozata lesz egyik legközelebbi nagy eseménye Székelykeresztúrnak. Az Erdélyszerte rendkívül népszerű, kiváló író és szónok püspököt az ottani ref. nőszövetség hívta meg Székelykeresztúrra s ő a meghívást készséggel vállalva: május hó 17, 18 és 19 napjain, három estén át fog ott előadni, — kétségtelenül rendkívül nagy okulására, nemes gyönyörködésére közönségének. Ertesülésünk szerint már többen készülnek városunkból is leutazni az előadások meghallgatására.

Meghívó. Az Erdélyi és Bánsági Munkások Rokkantségélyező és Nyugdíjgyűléstének odorheiu 41-iki fiókpénztára folyó évi április hó 6-án, vasárnap délután 3 órakor a róm. kath. fiu elemi iskola helyiségében rendkívüli közgyűlést tart, melyre a tagokat az elnökség tisztelettel meghívja. Tárgysorozat: 1. Az oravitai 98 ik fiókpénztár által az alapszabály módosítása tárgyában hozott határozatok ismertetése. Az ezen határozatoknak el, vagy el nem fogadása felett az itteni fiókpénztár döntése. 2. A küldöttek gyűlésére egy kiküldött választása. 3. Indítványok. — Tekintettel, hogy a fentemlített fiókpénztár a központ által tervbe vett alapszabály módosítására nézve igen hasznos és a tagok javára előnyös tervezetet készített — amit minden egyes tagnak meg tudni és az ahhoz való hozzájárulását s véleményét nyilvánítani igen szükséges — tehát minden tag jelenjék meg. Odorheiu, 1930 április hó 3-án. **Elnökség.**

Az elakadt szekér miatt. Bitai Gyula fiatal máréfalvi legény a »tizenhét falu havasába« a Hargitára ment március 29-én fát fuvarozni. Megterhelt szekérével már hazafelé jött, miközben elért a telekfalvi és máréfalvi határ között levő órházhoz, amellyel szemben egy csemetekert is van. Itt, ha nagyobb sár van, a fuvarosok sokszor megrekednek. Így járt most Bitai Gyula is. Mialatt a szekér kiemelésével vesződött, odaérkezett Ambrus Lajos máréfalvi kocsmáros, aki egy emelőruddal a legénynek segítségére ment. Ezalatt a legény is egy alkalmasabb emelő után nézett s kerített is egy rudat, amellyel ismét hozzá akart fogni a szekér megmozdításához. Ekkor érkezett oda fegyveresen, a máréfalvi »városi ház« nevű legelőn juhait legeltető, 71 éves Mihálykó István, akit — miután apja az erdőőrnek — ez megbízott azzal, hogy őt szükség esetén helyettesítse s ügyeljen a csemetekertre is. Az öreg Mihálykó Bitait a rud miatt felelősségre vonta, azt állította, hogy az egy, a csemetekertből való karó. Szóváltás, majd civakodás támadt, melynek folyamán Mihálykó puskájának sörrettel töltött csövéből meglőtte a fiu jobb kezét, ennek három középső ujját roncsolóan össze, amiért ezt a kórházba is kellett szállítani s kezét megoperálni. Feljelentés folytán büntügyi eljárás indult az öreg Mihálykó ellen, aki azt állítja, hogy azért használta fegyverét, mert Bitai a felszólítás dacára is nemhogy vissza nem adta a karót, hanem azzal még fenyegetve feléje közeledett. Bitai szerint pedig éppen az öreg támadt rá indulatosan, miközben ő csak arra kérte, hogy engedje a rudat a szekér kiemelésére használni s azután visszaadja. Az igazí tényállás kiderítése a vizsgálat feladata.

x **Orvosi hír.** Dr. med. Alexandra Ungureanu, fogorvos, volt klinikai tanársegéd, fogászati műtermét a köz-kórház épületében megnyitotta és rendel hétköznap 3—7-ig.

x **Amerikások figyelmébe.** Eladó jutányosan 7 szoba, 2 konyha, kamra, nagy istálló, kertek, sertésolák stb., két utcára nyíló ház v. Kossuth-utca 109/a sz. alatt. Beköltözhető.

Repülőgép megjelenése keltett pénteken feltűnést városunkban, ahol az ilyesmire még a rendkívüli események közé számítható. A lentől egészen felfelé látszó hatalmas gép d. u. 3 óra tájban jelent meg a város felett, s előbb magasan körözgetve, úgy látszott, mintha a Szarkakő irányában törekednék tovább haladni, majd megfordulva, Segesvár felé tűnt el nagy sebességgel.

Siessen, míg a készlet tart!

Olcsó aragonit tárgyak kaphatók a Könyvnyomda R.-Társ. üzlethelyiségében.

A helybeli ref. leány bibliakör múlt vasárnap vallásos estélyen Vároné Csató G. igazgatónő tartott felolvasást a családi nevelésről. A nagyszámú közönség feszült figyelemmel hallgatta a nagy szaktudással készült, népszerű formában, lebilincselő közvetlenséggel előadott mély és hasznos igazságokat hirdető előadást. A mai viszonyok között kívánatos lenne, hogy minden szülő és minden felnőtt ember minél többször hallja ilyen megragadó módon, hogy mivel tartozik a gyermekeknek, a nemzet jövőjének. A szép felolvasásnak méltó keretet nyújtottak a bibliakör tagjai által előadott zene énekszámok és szavaltatok, amelyekért a szereplőket dicséret illeti.

Az óra jár, az óra lejár. Réti lapjának minden számában szokott egy csoportra való dicsekvés diszelegni, amelyek mind arra való, hogy a hiszékeny olvasó csodálkozással csapja össze kezét: ez már teszi, Réti és társai igazán nagy dolgokat művelnek a város érdekében. Lássunk hát valamit a legújabb csokorból mi is. Van a városházán egy régi, vásott óra, amely az ismételt javítások után egy ideig járt, de azután rendesen felmondta a szolgálatot. Nem érdemes javítani, de nem érdemes róla beszélni sem. Most a város időközben bizottsága ismét kijavíttatta az órát 350 leu fizetése ellenében. Persze, a nagy eseménynek világgá kellett kürtölnödni. Az első pillanatban, meglátva a nem járó s most járó órától a hirt, azt hittük, hogy a barátok, vagy a ref. torony órájáról lesz szó, mert ezekről talán érdemes volna most is beszélni, mint régebben, amikor a régi tanács sok szemrehányást kapott a Réti lapjától. S hát íme, a szenzáció csak egy olyan órával történt, amely legfennebb az elnök urnak mutatja, hogy mennyi időt számlhat a naponkénti cigány-deputációkkal való foglalkozásra. S no még azt is, hogy mikor üt az órája is, hogy véget vessen az ó városházi diktátorságának.

Míg a készlet tart, a szezonból visszamaradt

CIPÓKET

195, 295, 395, 495, 595, 695, 795 leu

mélyen leszállított áron vásárolhat a

„TURUL“
cipőraktárban.

Piaci árak. A buza: 100—110, rozs: 75—80, árpa: 55—60, zab: 38—42, tengeri: 52—56, burgonya: 11—15 leu vékánként. V—6.

Butorozott szoba kiadó Vár-u. I.

„Ivette“ az idej legdivatosabb mosó selyem, nagy választékban megérkezett **HIRSCH RUDOLF** divatüzletébe.

Megérkeztek! Olcsón kaphatók! Elismerten legjobb gummi-ésőkabátok

TRENCH COATOK! Prima Trench Coatok már 900 leutól, gummi-kabátok 750 leutól kaphatók! Kész férfi-, fiu-, gyermekruhák, kabátok, nadrágok, rőfös, rövid- és kötött árúk legolcsóbban **LÖBLNÉL** (volt Bethlen-utca).

x Sürgősen eladó 620 m/m cséplő-garnitúra teljes felszereléssel. Ertekezni lehet Bacsics József vasútiútjában Odorheiu.

KÖZGAZDASÁG.

Az Udvarhelyvármegyei Gazd. Egyes. közleményei.

Az egyesület tavaszi közgyűlését e hó 1-én tartotta meg a tagok nagy-számu részvételével. A gyűlés legfontosabb tárgya a mezőgazdasági kamara kérdése volt. Mint tudva levő, vármegyénk a mezőgazdasági kamara kérdésének szempontjából kényszer-házasságszerű viszonyban van a szomszédos Nagyküküllő vármegyével, aminek az eredménye 4 év óta az, hogy a vármegyénkbe befolyó kamarai járulékok a nálunk vagyonosabb és gazdaságilag is kulturáltabb nagyküküllőmegyei gazdák javát szolgálják, anélkül, hogy saját megyénk gazdák közönsége négy év óta valami hasznát látna a kamarának.

Már régebb magyaránny mozgalmat indítottunk, hogy a törvény által megengedett önálló megyei kamarát megkapjuk, az intézkedés irányában meg is történt a legfelsőbb helyen is, de aztán, úgy látszik, külső nyomásra minden annyiban maradt.

A Gazdasági Egyesület közgyűlése a legerélyesebben állást foglalt az önálló kamara mellett s annak felállítását mellett kéri fogja azt is, hogy számoltassék el a kamara, s állapíttassék meg, hogy a legális kiadások után ránk eső összeg szolgálja-e a megye gazdanépeinek érdekeit, mert a segesvári székház megvásárlása, a megyesi kiállítási épületek emelése stb. a mi érdekeinket egyáltalán nem szolgálják.

Több fontos ügy elintézése után a Gyerkes Mihály ig. vál. tagnak gazdasági előhaladásunk érdekében tett nagyfontosságú indítványa fölött indult meg a vita, amelynek eredménye egy háromtagú bizottság kiküldetése, hogy e nagyhorderejű indítványt testet öltessen.

Nagy hiba az, hogy gazdaköreink csigalassúsággal születnek meg, pedig a gazdanép egető szükséglete: közös érdekét közösen megvédeni s a nyomorúságot az összesség erejével enyhíteni. V-6.

A baromfitenyésztésről

c. alatt Barra Albert gazdatiszt ur által irt s legutóbbi számunkban megjelent közleménnyel kapcsolatban kaptuk az alábbi sorokat:

A Székely Közélet f. évi március 30-án megjelent számában »A baromfitenyésztésről« cím alatt nevemmel kapcsolatban megjelent cikkre vonatkozólag — minthogy ezen cikk engem igen sok zaklatásnak tett ki s lakásomból valóságos bucsujáró helyet varázsolt — szíveskedjék b. lapjának legközelebb megjelenő számában a következő nyilatkozatomat leközölni.

Én soha senkinek felhatalmazást nem adtam arra, hogy nevemmel kapcsolatban a baromfitenyésztés és a géppel való keltetésre vonatkozólag nyilatkozatot tegyen közzé. Ha ezt tettem volna, nem teszek oly könnyelmű kijelentéseket, melyek a géppel való keltetésben járatlan közönség beugratását és károsodását eredményezhetik.

A géppel való keltetést városunkban én kezdettem meg eredeti, gróf Teleky-féle szabadalmazott géppel, anélkül azonban, hogy a cikkíró urnak idevonatkozó közleményét olvastam volna, mert hiszen én a keltetőgépet

s gyakorlati használatát gyermekkoromból ismertem. A második sikeres keltetésem után Debitzky Béla és Lakatos Tivadar követtek példámat, kiknek én, illetve feleségem megmagyaráztuk a gép kezelését. Tiltakozom azonban azon állítás ellen, hogy én a gép beszerzése körüli gondokban, vagy annak házilag való előállítására körüli tervekben bárkivel is osztottam volna, mivel semmi kedvet nem érzek arra, hogy szabadalom bitórlása miatt felmerülhet kellemetlen következményekből részt kapjak.

Nem tudom, honnan vette cikkíró a kikelési 95%-ot, mivel én, ki a városban a cikk megjelenéséig egyedül keltettem géppel — nevezettel erről soha nem beszéltem s valótlanságot másnak sem állítottam. A tény az, hogy én eddig eredeti géppel 45—50%-ot értem el.

Sajnálattal kell kijelentnem, hogy nem vállalhatom a cikkíró ur azon megbízását, hogy bárkinek és bármikor a gépet és annak kezelését magyarázassam, mivel erre sem hivatosságot nem érzek, sem nem kívánhatja tőlem, vagy feleségemtől senki, hogy naponta 15—20, általam eddig nem ismert egyének lakásomon különböző időkben előadást tartsak, mivel ugy feleségemnek, mint nekem egyéb elfoglaltságunk is van. Különben is a házilag előállított gépeket s azok kezelését nem ismerem.

Végül kérem a cikkíró urat, ha oly lelkes apostola a baromfitenyésztés ügyének, szíveskedjék apostoli hivatását személyesen betölteni s azzal arra hivatosságot nem érző egyéneket ne terheljen.

Tisztelettel: Orbán Mihály.

Szerkesztői üzenet.

Többeknek. Leghelyesebben teszik, ha minden közönségtől tömegesen küldik vissza a szenny-lapot. Nem szükséges ehhez semmiféle nyilatkozat kiállítását, de ha ezt akarják, beleírhatják bátran és őszintén az indoklását is. Erkölcstelen irányzat, társadalmi osztályok ellen izgató, vallásellenes röpiratokat feldicsérő ujsággal szemben mindenki megmondhatja a véleményét. Nemcsak joga, de mindenkinek kötelessége is az erkölcstelen szöveget szét emelni. Tessék csak megnézni azon ujság legutóbbi számát: alig hisszük hogy akadna szülő, aki szeretné, ha gyermekei olyan erkölcsi vagy társalgási szellemben nevelődnének, mint a minőség az a lappéldány képvisel De leg-egyszerűbb indoka a visszaküldésnek az a szász tény lesz, hogy a lapot nem rendelték meg. Már csak azért is célszerű visszaküldeni, nehogy később a szerkesztő (aki bármennyire önzetlen, de mégsem tud levegőből élni ó se) felhajtja az előfizetési díjakat, amint azt már számtalan esetben megtette. Örömmel tapasztaljuk, hogy a vármegye lakossága lassan-lassan öntudatra ébred — s mindenfelé kezdik követni azoknak a községeknek példáját, amelyek, egyhangú felháborodással, már kitiltották a magyarellenes szenny-lapot a maguk becsületes társadalmából.

Kiadó: a Könyvnyomda Részvénytársaság Odorheiu—Székelyudvarhely.

Üzletátvétel.

Tisztelettel értesítem a helybeli és vidéki n. é. vásárló közönséget, hogy SZAKÁTS GYULA Str. Pr. Nicolae (Árpád-u.) 5 szám alatti

fűszer- és vegyeskereskedését átvettem és azt saját nevem alatt tovább vezetem. Minden igyekezetem oda fog irányulni, hogy t. vevőim bizalmát szolid áráimmal, jó áruimmal és pontos kiszolgálással kiérdemeljem.

Tisztelettel:

NAGY ANNA.

Gyümölcsoltványok, sorsfák és diszcserjék kaphatók: Szőlősi Samu kertészetében.

Ha elegáns és szép cipőt akar vásárolni, ugy keresse fel

Dobrai Károly

cipő-üzletét,

ahol a legkényesebb igényeket is kielégítő dús választék áll rendelkezésre. Ugyanott mérték utáni megrendelések vétel-kötelezettség nélkül készülnek.

Üzletáthelyezés.

Tudomására adom igen t. vevőimnek, hogy üzletemet Str. Prințul Nicolae — Árpád utca 5 szám alól áthelyeztem a Kőkereszt tér 1 sz. alá (Rösler féle ház).

További szives pártfogást kérek.

Tisztelettel:

Szakáts Gyula.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására adni, hogy vállalom háztetők, templomok, tornyok, hidak, kerítések, vasbeton szerkezetek ács munkáit, favázás épületek tervezését és költségvetését. Vállalok mindenfajta szakmába vágó munkát.

BARABÁS LAJOS vizsgázott ácsmester Odorheiu, Str. Reg. Carol 36.

Értesítem a nagyérdemű helybeli, ugyisintén a vidéki közönséget is, hogy olcsón vásárolhat **Gold Izidor**

kész-ruha üzletében.

Egyben figyelembe ajánlom a t. közönségnek, hogy új szabásom külföldön praktizált és bármilyen finom ruhát elvállalok mérték után. A legcsekélyebb hibáért felelősséget vállalok.

Szives pártfogást kér:

GOLD IZIDOR.

1 szoba, konyha, kamra és 2 szoba, konyha és kamrából álló lakások, villanyvilágítással, havi 500, illetve 1000 leuért kiadó. Ugron Ákos Odorheiu.

Egy perc alatt

borotválkozhatik, ha »RAZVITE« krémet használ, melyet csak ujjunkkal rákenünk az arcra, minden dörzsölés nélkül; vizet, szappant, ecetet nem kell használni. A Razvite elsőrangú arckrémül is használható ugy urak, mint hölgyek által. Kisebb-nagyobb tégelyekben kapható kimerítő használati utasítással.

Nagy Ferenc

uri és női fodrásztermében Odorheiu Bul. Reg. Ferdinand 1

Kiadó lakások:

1 szobás-konyhás, 2 szobás-konyhás: Str. Reg. Carol 8 szám alatt. Azonnal beköltözhető. Felvilágosítást a kiadóhivatal ad.

Eladó: a város alsó végében egy 14 holdas kert, melyben bolgár kertészet is volt, 5 hold Jonathan-csemetéssel, akár egy tömegben, akár parcelláuként. — Tudakozódhatni a Str. Principesa Maria (Szent Jmre-utca) 17 szám alatt.

Figyelem!

Községek, magánosok, legelők vizellátási munkáit, mélyfurások, sülyesztett betonutak, itatóválluk, vízvezetékek, viziturbinák tervezését, építését vállalja, — ide vonatkozóan ingyen szaktanácsot ad: **Gábos Áron** építészeti irodája SIGHIȘOARA—SEGESVÁR, Str. Mihai Viteaz No. 15.

Ha

olcsó és jó sapkát, kalapot akar a **KESZLER** kalapüzletéből Odorheiu Eötvös-utca 4 sz. a. vegyen, hol mindenfajta uri- és férfi-kalapokat nagy választékban kaphat. — Husvét szezonra feltűnő olcsó árak!

Mindennemű

vetőmagvak, termények és műmalmi korpa állandóan kapható: **SÁMSON** liszt- és terménykereskedésében.

Eladó az Eötvös utca 11 szám alatt, volt Steinburg-féle ház. Felvilágosítást dr. Böhm János ad.

Egy kitűnő, rövid, kereszt-huros hangverseny-zongora eladó Str. Cloșca (Attila-u.) 24 szám alatt.

Erős, mint az udvarhelyi SÁMSON-ecet.